

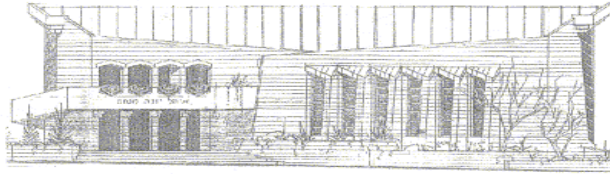
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

ברכת הורים בליל שבת ביז אחת

שו"ת עם הרב דוד ספקטור, רב הקהילה

שאלה:

קראנו במקור ראשון של שבת את הציטוט שלהלן מהסידור של ר' יעקב עמדין, שבו הוא תיאר את אלו שמברכים את ילדיהם בליל שבת ביז אחד כ"כחסרי דעת". זכור לי שיעור שהעברת שסברת כי רצוי לברך ביז אחד, ומאז ככה אנחנו נוהגים. אשמח לתגובתך באשר לציטוט המדהים.

שפע בליל שבת

ר' יעקב עמדין

מנהגם של ישראל לברך הילדים בליל שבת (אחד האבות ואחד הרבנים) אחר התפילה או בכניסה לבית, שאז חל השפע, וראוי להמשיכו על הילדים בייחוד, שאין בכוחם להמשיך שפע במעשיהם, אבל ע"י גדול אמצעי משובח, הוא יורד וחל ונאחז יותר בקטנים, שעדיין לא טעמו טעם חטא, ועל ידיהם הוא מתפשט יותר. אבל גם הבנים הגדולים מקבלים ברכה מאבותיהם ונכון הוא. ומניחים שתי ידיהם על ראשיהם, כמו שמצינו בכל המברכים, כדרך שנהג מרע"ה עין יפה, כך ראוי למברך לעולם, כי טוב עין הוא יברך, וכן כהנים בביהכ"נ בשתי ידיים. ולא כחסרי דעת שחושבים שיש קפידא לברך דווקא ביז אחת. - ואומרים המברכים: "ישימך אלהים כאפרים וכמנשה!" גם: "יברכך ה' וכו'. וכל אחד יוכל להוסיף משלו כפי צחות לשונו.

סדור בית יעקב, 'מוסד השבת'

תשובה:

המקור לברך ביז אחת ולא ככהנים בשתי ידיים מובא לא בשם "חסר דעת" אלא בשם הגר"א בתורה תמימה פרשת נשא (במדבר ו, ס"ק קלא): "ואני שמעתי מאיש אמונים שהגר"א מוויילנא ברך את הרב יחזקאל לנדאו, מו"ץ דוויילנא (הנודע ביהודה) בשעת חופתו והניח ידו אחת על ראש הגאון הרב יחזקאל לנדאו בשעת הברכה. ושאלוהו על ככה והשיב כי לא מצינו ברכה בשתי ידים רק לכהנים במקדש". ועוד מביא גם בתוספת ברכה בפרשת נשא (עמוד ל) בשם הגר"א, שבהנחת שתי ידיים על ראש המתברך יש בזה איסור עשה, שנאמר 'כה תברכו', אתם ולא זרים. אמנם הרב יעקב עמדין מביא בסידורו טעם ע"פ הסוד שיש לברך בשתי ידיים, אבל בסידור האר"י (בסדר ליל שבת) כותב שאין לברך אלא ביז אחת וכן מובא בשם הגר"א שכידוע ידיו רב לו בנסתר ובנגלה וכמנהגיו נהגו בירושלים. וכן מביא הרב חיים פלאגי בספר נפש כל חי (מערכת ב' אות לא) את דברי חמדת הימים שיש להקפיד לברך ביז אחת וביז ימין.

וכן נראה לעניות דעתי שיש לנהוג לכתחילה לברך ביז ימין בלבד, מכל מקום מי שמברך בשתי ידיים יש לו על מי לסמוך וכפי שמסכם הרב עובדיה יוסף בשו"ת יחווה דעת חלק ה', ס' יד: "הורים המברכים את בניהם... רשאים (מותר) לברך אותם בברכת כהנים, כשהם סומכים יד אחת של ימין על ראש המתברך או בשתי ידיים... אין להקפיד בדבר, דעבד כמר עבד (שעשה כמר- כדעה אחת - עשה נכון) ודעבד כמר עבד (וכן אם עשה כמר - כדעה שניה - עשה נכון)".